гр. София 1797, ул.Лъчезар Станчев 5, Sopharma Business Towers, сграда Б, ет. 12, ЕИК: 175804945
Тел.: 02 810 00 71; Email: **info@bakep.org**
http://www.bakep.org

Българска асоциация на консултантите по европейски програми /БАКЕП/

Изх.№ 44-БП-ПРСР/01.09.2023 г.

ДО:
Д-Р КИРИЛ ВЪТЕВ
МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Г-ЖА ТАНЯ ГЕОРГИЕВА (ДЪБНИШКА)
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Г-Н ГЕОРГИ ТАХОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ – РА

Г-ЖА ИВА ИВАНОВА
ЗАМЕСТНИК ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ – РА

ОТНОСНО: ПРЕДЛОЖЕНИЯ СПОСОБСТВАЩИ ЗА ОПРОСТЯВАНЕ НАМАЛЯВАНЕ ЗАГУБАТА НА СРЕДСТВА ПО ПРАВИЛОТО N+3 ПО ПРСР 2014-2020 Г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

БАКЕП е обществено ангажирана организация и като такава е силно заинтересована **да се предотврати загубата на финансов ресурс** на ПРСР 2014-2020 г.

Затова, с настоящето бихме искали да Ви представим нашите предложения за **подобряване на процесите за изпълнение на проекти** по Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г (ПРСР), които да:

- Стимулират бенефициентите да си подават заявки за плащане.
- Облекчават документацията, необходима за подаване на заявките за плащане.
- Ускоряват процеса по разглеждане на заявките за плащане и оторизиране на средствата.
- Спестят време и разходи за бенефициентите.

1. Облекчаване на условията за получаване на авансово плащане, чрез някой или комбинация от следните варианти:

1.1. приемане на **поръчители** като „гаранти“ за авансовото плащане по „**частните**“ мерки. Регламент.. позволява приемането и на друга гаранция, стига тя да е достатъчно надеждна. Широко разпространена практика в **банковия сектор** е да **приемат поръчителството като достатъчно надеждна гаранция**.

Затова считаме, че няма пречка и ДФЗ да подходи аналогично, особено в критичните тази и следваща година когато **риска от загуба на средства по правилото N+3 (както и техния размер) в пъти по-голям от риска някой от бенефициентите да е недобросъвестен**. Още повече, че вземанията на ДФЗ са с ранг на **държавно вземане**, банките блокират сметките на недобросъвестния бенефициент и поръчител и средствата се възстановяват своевременно.

1.2. Даване на възможност за възстановяване на частични разходи по активите

Широко разпространена практика по всички други програми е възможността да се възстановяват частично платени разходи подадени активи. Напр. бенефициента трябва да закупи 5 актива и за всеки един от тях е направил авансови плащания към доставчиците. Другите оперативни програми позволяват за тези авансови плащания, бенефициента да подаде финансов отчет и да поиска полагащата се БФП върху тези разходи. Плащането се извършва бързо, тъй като се разглеждат само финансовите документи и не се прави проверка на място.

Предлагаме внимателно да се обмисли тази възможност, тъй като много голяма част от одобрените проекти по всички „частните мерки“ **имат извършени вече авансови плащания към доставчиците** (особено тези, при които изтича срока, в който трябва да се предоставят на ДФЗ фактури и плащания на 20% от БФП) и с радост биха подали заявки за плащане.

Това ще осигури в голяма степен необходимите плащания по правилото N+3!

Считаме, че този вариант е **най-добрия както за бенефициентите, така и за ДФЗ**, тъй като вземанията на ДФЗ са с ранг „публично държавно вземане“ съгласно Регламентите на ЕС и в случай, че даден бенефициент не изпълни проекта си, ДФЗ ще може да възстанови по бърза процедура платените средства.

1.3. Блокиране на средствата от авансовото плащане в escrow или друг вид доверителна сметка.

Като предпазна мярка за ДФЗ в случай, че проекта не се изпълни, може да се обмисли вариант при който към заявката за авансово плащане (въз основа на платени частични разходи към доставчици/изпълнители) на БФП бенефициентите приложат:

- договор с банка за откриване на доверителна/escrow сметка, където платеният от ДФЗ аванс ще бъде блокиран и може да бъде освободен само със съгласието на Фонда при подаване на заявка за окончателно или междинно (надвишаващо платения аванс) плащане;
- документ от банката (оригинал), даващ право на ДФЗ при предоставяне да бъде възстановен на ДФЗ платеният аванс в случаите, в които бенефициента не изпълни проекта си и трябва да възстанови платената му безвъзмездна помощ.

Освен, че ще спомогнат за изпълнение на ангажиментите по правилото N+3, тези стъпки **ще помогнат много за изпълнението на проектите на бенефициентите**, тъй като те ще получат свеж ресурс, с който веднага да направят плащания към доставчиците и/или ще се отрази на размера на кредита, който им е нужен за изпълнение на проектите. Това е особено актуално през тази година за изпълнението на проектите на бенефициентите по подмярка 4.1. с оглед **недобрата реколта** и притесненията на земеделските стопани за бъдещето!

2. Отпадане вписването на конкретни междинни плащания в ДБФП.

Поради забавянето на одобрението на проектите, голяма част от инвестициите се променят в етапа на тяхното изпълнение. Когато тези инвестиции са вписани в договора за БФП, включително в таблицата за междинно плащане, за да може да се кандидатства за междинно плащане, всеки бенефициент подготвя и изпраща искане за промяна на предвидените за междинно изпълнение и плащане инвестиции. Това отнема време както на бенефициента, така и на ДФЗ.

Тъй като, междинно плащане е обвързано с определянето на „обособен етап“ от инвестицията, считаме, че това би имало отношение само към разходите за СМР, създаване на трайни насаждения или друг вид по-специфичен разход, докато при закупуване на оборудване, машини и земеделска техника може да се даде възможност на всеки бенефициент да подаде искане за междинно изплащане на безвъзмездната помощ, без това да е вписано като изрична таблица с конкретни активи и суми в договора за БФП. Така ще се ускори изпълнение на проектите, тъй като бенефициентите няма да подготвят и чакат одобрение на анекс към договора за БФП на активите, за които искат да заявят междинно плащане. Ще се спести и време на експертите в ДФЗ и ще се намали тяхната ангажираност за изготвяне на анекс към договора. Спестявайки тази излишна стъпка (анексиране), времето за изпълнение на проектите ще се съкрати и ще се облекчи тяхното финансово изпълнение.

3. **Облекчаване на обстоятелствата, които изискват сключване на анекс**

   Необходимо е **да отпадне сключването на анекси с ДФЗ** в следните случаи:

   - когато по време на изпълнението са настъпили незначителни промени, съгласно чл. 154 ал. 3 от ЗУТ,
   - при промяна на начина на изписване на конкретна марка или модел или замяна с аналогична.
   - при промяна в цената на даден актив, при условие, че не се заявява по-голям размер на БФП, да не се прави отново избор с три оферти, а само да се предостави сключен анекс с доставчика за промяна в цената и да се уведоми ДФЗ без сключване на анекс за това.

<u>В настоящата ситуация</u> за всичко това се подава искане за анекс, **който почти в 100 % от случаите се бави 2,3,4 и повече месеци**! Предложението ни е сключването на анекс при описаните ситуации **да се замени с уведомителен режим към ДФЗ за настъпилите промени**, като се приложи становище от правоспособно лице за настъпилите несъществени промени, както и писмо от доставчика за настъпили промени с марки и модели, и ДФЗ да следи изпълнението на новите КС и новите марки и модели на оборудването, съгласно уведомлението.

4. **Оптимизиране на процеса на искания за плащане през ИСУН** чрез използване единствено на функциите на системата, вместо допълнително да се прилагат отделни екселски таблици (Таблица на разходите), които повтарят информацията от модула Финансов отчет в ИСУН.

5. **Оптимизиране на списъка с документи, които се изискват при подаване на заявка за плащане:**

   - **Предоставянето на Акт 15 и Акт 16 при СМР дейностите да не е задължително към етапа на подаване на заявката за плащане**. Същите могат да бъдат изискани на етап „15 дневка“ или по време на посещение/проверка на място. Така няма да се налага бенефициентите да чакат тази документация да се изготви за да си подадат заявката.

- **Да не се изисква екзекутивната документация да е съгласувана с общината** – съгласно ЗУТ същата се заверява от всички участници в строителния процес и се предава в общината без да се иска съгласуване. Същевременно, практиката на ДФЗ е да я иска с печати и подписи на общината, което отнема време.

- **Да отпаднат** следните документи:

    - **Баланс, ОПР, Справка за дълготрайните активи** – това са документи, от които не се извлича полезна информация, а същевременно редовно има забележки по отношение на данните които се вписват в тези документи за междинните периоди. Те произтичат от практиката на счетоводителите, която противоречи на очакванията на ДФЗ за равняване на данните за предходната година. Това спъва процеса. Възможен е и вариант, при който тези документи и **то само за текущата година** се изискат при проверка на място. Реално това е практиката и не е нужно преди това те да се прилагат към заявката за плащане. Достатъчно е и да се изискват само към дата след въвеждане в експлоатация на активите по проекта, за да се потвърди, че те са отразени в тях.

    - **Платежно нареждане/банково извлечение** – информацията от платежното се дублира с тази в банковото извлечение. Същевременно, платежното нареждане и банковото извлечение се изискват да са заверени от банката, което е бавно и скъпо действие (представете си 50-100 платежни и банкови извлечения, издавани в продължение на 3-5 години!). Да се изисква само един от двата документа и когато плащането е извършено онлайн да се предоставя документа от онлайн системата на бенефициента без заверка от банката.

    - **Протокол за проведена 72-часова проба** при експлоатационни условия (образец № 17 съгласно Наредба № 3 от 2003 г. за съставяне на актове и протоколи по време на строителството) да се представя **само** в случаите, когато се изисква съгласно действащата нормативна уредба. Честа практика в момента е ДФЗ да иска тези протоколи и за проекти в които има одобрени разходи само за машини. След като си купил и монтирал машината и тя работи не е необходимо да я пробваш 72 часа.

    - **Становище от БАБХ относно съответствие със закона за защита на растенията и фуражите**. Аргумент: Р България е преминала предприсъединителния период и всички стопанства отговарят на европейското и национално законодателство. Всички задължителни директиви са въведени. Достатъчно е да има декларативна част. Отговор "Да" например..

- **Отчитане на активите в табл. 2 на Бизнес плана – активи, за които не се иска финансиране**

    - Да не се изискват всички документи за активите в табл. 2, при условие, че зя тях не се предоставя БФП. В момента се изискват същите документи като за активите в табл. 1 (фактури, ППП, Договор за наем, други в зависимост от вида на инвестицията, включително са изисквани договори за лизинг, вноски по лизинга, потвърждение от лизинговите дружества). Ако има разминаване в цената на тези активи от предварително заложената по БП към реално отчетената се изискват обяснения защото и на какво се дължи тази разлика, което е напълно излишно. За промените са изисква да се подготвя анекс, което отново забавя процеса за изпълнение на проекта и подаване на заявка за плащане.

- Релевантно е тук да се отчитат активите, чиято стойност е разделена в табл.1 и табл. 2 поради определени причини и на етап отчитане да покажеш, че този актив е реално изпълнен, за да се възстанови стойността от табл. 1.
- За всички други активи тези документи трябва да отпаднат.

- **Да отпадне застраховането на активите**.

  Нашата информация е, че процентът на изплатени застраховки по настъпили събития е изключително малък. Същевременно, **процесът по застраховане е бавен и скъп**. Освен това, голяма част от въпросите в т.нар. „15 дневки“ са свързани с документите по застраховката на активите.

6. Отпадане на предварителния контрол върху обществените поръчки, тъй като забавя изпълнението и няма съществено значение за намаляване на финансовите корекции. Този контрол може да стане извадков или изобщо да отпадне. Предварителният контрол е особено излишен на етапа на изпълнението на договорите, когато всяка промяна в договорите с изпълнители трябва да минава през предварителен контрол и това бави изпълнението.

Уважаеми господа,

Колегите от БАКЕП използваха експертизата от дългогодишния си професионален опит като обмислиха задълбочено и отделиха много време за съставяне на настоящото становище и **разчитаме всичките ни предложения да бъдат разгледани с нужното внимание и ангажираност**.

Но, каквито и стъпки да предприемете, същите трябва:

1. **Бързо да се приложат**
2. **Широко да се разпространят и обяснят**
3. **Да се ангажирате, че ще разгледате бързо заявките за плащане**

Само тогава, ще има полза за финансовия план на ПРСР за 2023 г!

На разположение сме за допълнителни разяснения и детайлни стъпки за прилагането на конкретни предложения.

С уважение, Kristina Hristova Tsvetanska Digitally signed by Kristina Hristova Tsvetanska Date: 2023.09.01 12:47:32 +03'00'

УС на БАКЕП, София, 01.09.2023 г.